

Nom: Loly Chávez
País d'origen: El Salvador

D'on ets?

Jo soc del Salvador, de Sonsonate, n'hi diuen la capital dels cocos.

Com va ser la teva arribada?

Jo crec que he tingut molta sort, perquè m'he trobat amb gent molt bona, malgrat que parlen de racisme, que la gent és miserable, garrepes, no és cert. He trobat persones que m'han ajudat i que han sumat.

Què recomanaries a algú que acaba d'arribar a Catalunya?

Sobretot, principalment, aprendre català. No per una obligació o per un document que et donaran, si no perquè és molt important, perquè aprendre mai sobra i poder saber de què parla la gent i poder expressar-te és important, hauria de ser obligatori.

I si visitéssim el teu lloc d'origen?

Jo soc molt de visitar museus i biblioteques i ara hi ha una biblioteca molt, molt xula, preciosa. És un país que està en ple desenvolupament

"Al meu país amb 30 anys ja ets vella i no tens oportunitat de trobar feina"

després d'una guerra civil i d'una dècada de bandes. Ara és un país lliure i està alçant el vol. I, també, sobretot, les platges, són precioses.

Per què estudies català?

La meua parella i el seu fill, de 13 anys, i tot el seu cercle parla català, per això l'entenc, i per això m'agradaria parlar-lo amb fluïdesa.

Quin curs fas de català?

Faig Bàsic 2. M'agraden les activitats que fem. Per exemple, vam fer una dinàmica d'anar a un parc per practicar les indicacions. És una forma molt xula d'ensenyar i que no es faci avorrit.

Algún truc per aprendre català?

Fa poc li he demanat al fill de la meua parella que em parli en català. I, també, quan parlen entre ells els paro i els pregunto què estan dient. M'he adonat que llegeixo les paraules tal com estan als cartells... Ja no m'ho tradueixo.

Què en penses, dels catalans?

Jo he tingut bones experiències, són bones persones. Jo m'envolto de persones del món del massatge, de terapeutes, i és un altre tipus de vida. Quan vaig pel carrer i sento algú cridar, no m'agrada, tot i que formi part de la meua cultura. M'agrada la forma d'educar, que portin els nens als museus, els portin d'excursió. I són gent molt treballadora, molt educada, suposo que hi ha de tot, però jo em quedo amb els bons.

Hi ha alguna cosa de la societat catalana que t'hagi sorprès?

La veritat és que venir aquí és un canvi molt dràstic, perquè és una altra cultura, allà hi ha molt masclisme. Quan vaig venir aquí em va impactar veure una caixa amb cinquanta anys cobrant-te en una botiga. Al meu país als 30 anys ja ets vella i ja no pots fer aquestes feines. Llavors em vaig dir: "Loly,

Curiositats lingüístiques:

Quines llengües es parlen al teu lloc d'origen?

Només el castellà, perquè la llengua pipil s'ha perdut. Nosaltres parlàvem el lenca, un dialecte, i a diferència de Guatemala que conserva molts dialectes, nosaltres els vam perdre. Hem perdut aquesta part cultural.

Ens dius alguna paraula o expressió típica d'allà?

"En qué onda, vos?" "Qué ondas?", vol dir hola.

Quina és la última paraula que has après en català?

"Codonyat". L'hi explicava al meu marit que hi ha un nom pel fruit i un nom pel dolç i em feia riure perquè em deia: "Nosaltres som així". La meua paraula preferida és "t'estimo".

aquí ets jove!". Al meu país ja no tenia oportunitats de treballar.

Coneixes les tradicions catalanes?

Sí, el cap de setmana vam estar a la Garrotxa i vam anar a Banyoles i hi havia un concurs de sardanes, i vam poder apreciar el concurs. M'agrada, també, la Castanyada i el Tió, que va ser nou per a mi. Jo no busco saber d'on ve, veig els meus nets feliços donant cops al tió i no necessito més explicacions.

Què trobes a faltar del teu lloc d'origen?

La família, però, per exemple, no trobo a faltar el menjar. No pagaré 5 euros per una fruita perquè sigui del meu país. Alguns plats, sí, però els puc preparar a casa. De fet, aquí es menja millor, allà es menja molt fregit, aquí és més saludable i això m'agrada. ■